

BIBLIOTECA ITALIANA

Colecție bilingvă coordonată
de
SMARANDA BRATU ELIAN

Carte editată cu sprijinul
MINISTERULUI AFACERILOR EXTERNE
AL REPUBLICII ITALIENE

Libro stampato con il contributo del
MINISTERO DEGLI AFFARI ESTERI
DELLA REPUBBLICA ITALIANA

ALDA MERINI

IL SUONO DELL'OMBRA

POESIE

ALDA MERINI

SUNETUL UMBREI

POEZII

Traducere, cronologie, note și îngrijirea ediției
Dana Barangea

Cu o prefață
de Ambrogio Borsani

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Vlad Russo
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Florina Vasiliu, Dan Dulgheru

Tipărit la Livco Design

Alda Merini
Il suono dell'ombra. Poesie e prose 1953-2009
© Alda Merini Estate
Published by arrangement with The Italian Literary Agency.

© HUMANITAS, 2024 pentru prezenta versiune în limba română

ISBN 978-973-50-8392-2
Descrierea CIP este disponibilă
la Biblioteca Națională a României.

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723/684 194

POEZIE PE FURTUNĂ

Neînțelegerea, segregarea și învierea Aldei Merini

Alda Merini și-a dus obsesia pentru poezie până la consecințele ultime. Nu putea concepe viața fără un spațiu în care să se dedice alfabetelor ei. Voința ei poetică extrem de fermă evocă figura temerară a celui care se aruncă în abis ca să ia urma celor fugiți din lume, înfruntând toate primejdiile pe care abisul le presupune.

Poezia ei dă naștere uneia dintre situațiile în care filologul e nevoit să dibuie printre ițele încurcate ale unui destin uman greu încercat zămisirea unui limbaj poetic, iar cine îi interpretează versurile e menit să-și frigă degetele încercând să prindă semnele care ard în uriașele combustii existențiale.

Viața Aldei Merini este un parcurs presărat cu căderi și ridicări, un fel de *Via Crucis*. Prima cădere, care le-a cauzat pe toate celelalte, s-a petrecut foarte devreme. Era încă o copilă când a fost zguduită de o întâmplare traumatizantă care era cât pe ce să o abată de la drumul poeziei. La începutul anilor '40 au avut loc primele bombardamente ale aliaților asupra orașului Milano. Casa de pe strada Papiniano 57, unde se născuse Alda Merini, a fost distrusă de bombe, iar familia s-a mutat într-un mic apartament pe Ripa di Porta Ticinese 49. Mama împreună cu copiii au locuit o vreme înghesuși la Cerano, în provincia Novara, pe urmă la Casale Monferrato. Apoi Alda și frații ei au fost lungi perioade de timp lăsați în grija unor unchi din Torino.

Însă pentru Alda Merini adevărata traumă n-au fost bombardamentele, ci întreruperea studiilor. Fractura s-a produs atunci când n-a reușit să se înscrie la liceul Manzoni. Era anul 1944, iar cine făcuse școala profesională și voia să urmeze liceul

era obligat să dea un examen de admitere. Maria Corti, critic literar de mare rafinament și însemnată lingvistă, prietenă a Aldei Merini, dă mărturie că Alda nu a promovat examenul¹ și că acest eveniment a fost primul care a tulburat-o și care avea să-i marcheze profund întregul parcurs uman și poetic.

Confesiunea cea mai lucidă despre acest episod se regăsește în nota autobiografică din antologia *Poezia italiană contemporană 1909–1959*², unde Alda Merini scrie: „În timpul războiului, când din varii motive nu m-am putut înscrie la liceu, fiind chiar obligată să întrerup orice fel de studiu, pe lângă o îngrozitoare suferință, am avut și primele manifestări de cădere nervoasă, care, dintr-o nevoie de echilibru, s-au concretizat în forme de poezie foarte personale, căci știu prea bine că, pentru a putea contempla cu detașare lucrurile, e nevoie de o ordine interioară, de o armonie a sentimentelor și de un echilibru fizic care mie mi-au lipsit dintotdeauna. Dacă aș duce o viață mai liniștită, poezia mea ar fi alta, însă deocamdată sunt nevoită să-mi cântăresc fiecare cuvânt după măsura neliniștii mele.“

Remarcăm chiar o umbră de mândrie în această dureroasă confesiune: „dacă aș duce o viață mai liniștită, poezia mea ar fi alta“. Tatăl, Nemo Merini, angajat al unei companii de asigurări, și mama, Emilia Painelli, casnică, nu-și permiteau să-și susțină fiica la studii. Respinsă la liceu, a început să lucreze ca secretară la notarul Raul Korda, pe strada Verdi. Își bătea pe ascuns primele ei versuri la mașina de scris a biroului, fapt pentru care a fost muștrată.

Tot în acea perioadă a încercat să se retragă la mănăstire pentru a-și continua acolo studiile. Am putut consulta o scrisoare

1. Maria Corti, introducere la *Vuoto d'amore (Vid de iubire)*, Einaudi, Torino, 1991.

2. *Poesia italiana contemporanea 1909–1959*, îngrijită de Giacinto Spagnoletti, Guanda, Parma, 1959.

din 1946 de la stareța unei mănăstiri din Elveția¹, după ce Merini făcuse în mod evident cerere de intrare în monahism, iar maica o sfătuia să cumpănească bine dacă acea chemare a ei era adevărată sau dacă nu cumva căuta doar să se refugieze de lume.

După această primă cădere a venit și prima ridicare. Datorită Silvanei Rovelli (rudă cu scriitoarea Ada Negri), care i-a fost profesoară în gimnaziu, Alda Merini l-a cunoscut pe Angelo Romanò, figură de marcă în anii postbelici². Romanò i-a prezentat-o lui Giacinto Spagnoletti³, intelectual venit din sud, care se stabilise la Milano în Via del Torchio în vederea unei colaborări cu câțiva editori milanezi. Fetișcana care nu putuse să urmeze liceul s-a pomenit înăuntrul uneia dintre cele mai selecte „universități“ cu puțință. Războiul se sfârșise de puțină vreme, iar după întunericul fascismului Milano era pătruns de o dorință febrilă de renaștere, inclusiv culturală. În casa lui Spagnoletti se adunau intelectuali de seamă, precum Maria Corti, Luciano Erba, Davide Maria Turolto, Mario Luzi, Giorgio Manganelli și alții. La întâlnirile acestea Merini asculta, absorbea, își citea primele poezii. Mult mai târziu, Manganelli avea să scrie:

„Îmi amintesc figura adolescenței care, în casa lui Spagnoletti – primul care a descoperit-o – recita cu glas poticnit poezii ca *Prezența lui Orfeu*, de o complexitate incredibilă și

1. Institutul S. Pietro Canisio, Riva San Vitale, Elveția, cu data 31 decembrie 1946. Semnătura maicii care a expediat scrisoarea este ilizibilă (arhiva privată a familiei Carniti).

2. Angelo Romanò (1920–1989) a fost creatorul programelor culturale ale postului de radio Rai 3, director al celui de-al doilea canal de televiziune Rai, director editorial, prieten cu Pier Paolo Pasolini și colaborator al revistei *Officina*. Catolic și comunist, a fost ales senator în 1976.

3. Giacinto Spagnoletti (1920–2003), istoric și critic literar, poet și romancier italian.

IL SUONO DELL'OMBRA

SUNETUL UMBREI

da *La presenza di Orfeo* (1953)

*a Ida Borletti,
con gratitudine*

PICCOLI CANTI

Se tutto un infinito
ha potuto raccogliersi in un Corpo
come da un corpo
disprigionare non si può l'Immenso?

*

Se tu potessi
come un'ala spiegarti, anima mia,
il mio povero occhio nel suo lago
non ti raccoglierebbe...

*

Matura la grazia
il tempo matura, io sola son ferma,
con immagini tue dinanzi agli occhi
che non so, nel presente, guardare,
con l'effluvio di mille fiori defunti
ancor fresco alle nari.

*

S'anche ti lascerò per breve tempo,
solitudine mia, se mi trascina
l'amore, tornerò, stanne pur certa;
i sentimenti cedono, tu resti.

*

din *Prezența lui Orfeu* (1953)

*Idei Borletti¹,
cu recunoștință*

MICI CÂNTURI

Dacă întreg infinitul
s-a putut strânge într-un singur Trup
cum se face că din trup
nu se poate desfereca Necuprinsul?

*

Suflete, dac-ai putea
să te desfaci ca o aripă
bietul meu ochi în al său lac
nu ar putea să te cuprindă...

*

Se împlinește harul
și timpul se-mplinește, numai eu stau pe loc,
în fața ochilor cu imaginile tale
pe care azi nu știu să le privesc
cu mireasma miilor de flori defuncte
încă proaspătă în nări.

*

Singurătate, de te voi lăsa
chiar și o scurtă vreme, dacă iubirea
mă va trage după ea, mă voi întoarce negreșit;
sentimentele cedează, tu rămâi.

*

Il mio cuore è la selva inabitata,
vergine, fitta d'ombre e di sottili
rumori, di fugaci apparizioni,
di più fugaci corse.

*

O sorte mia dove mi sospingi?
Perché verso braccia
che mi rifiutano invece?

Che anelito è questo?
Se vuoi sottrarti da me,
lasciami la tua ombra
... ed io l'educherò per i miei sogni.

*

Ci si può anche sentire spiaggia
con la sua terra che non è già più terra,
la sua anima che non è ancora tutt'anima,
misti a un'immensità che può chiamarsi musica
o amore, o fede...

*

Ci leggi, Signore, negli occhi
almeno,
nell'acerbità dei muscoli del volto
tesi,
il divenire ineffabile dell'anima,
il nostro struggimento per un bene
che non può giungere oltre
il poverissimo limite del pianto?

1947-1948

Inima mea e un desiș nelocuit,
virgin, înțesat de umbre și de zgomote
firave, de arătări fugare
și de țâșniri de-o clipă.

*

O, soartă, încotro mă mâni?
De ce spre brațe
care mă resping?

Ce râvnă este asta?
De vrei să te desprinzi de mine,
lasă-mi măcar umbra ta
...iar eu o voi croi după visele mele.

*

Poți să te simți un țărșm întins
cu pământ ce nu mai e de-acum pământ,
cu suflet care încă nu-i cu totul suflet,
amestecat cu necuprinsul ce s-ar putea numi și muzică
sau dragoste, credință...

*

Doamne, oare ne citești în ochi
măcar
și-n mușchii feței, aspri,
încordați,
inefabila prefacere a sufletului,
cazna noastră pentru un bine
ce nu poate trece dincolo
de limita umilă a plânsului?

1947-1948

CANZONE TRISTE

Quando il mattino è desto
tre colombe mi nascono dal cuore
mentre il colore rosso del pensiero
ruota costante intorno alla penombra.
Tre colombe che filano armonia
e non hanno timore ch'io le sfiori...
Nascono all'alba quando le mie mani
sono intrise di sonno e non ancora
alte, levate in gesti di minaccia...

CÂNTEC TRIST

Când ziua se deșteaptă
trei porumbei se nasc din inima mea
pe când culoarea roșie a gândului
statornic dă ocol penumbrei.
Trei porumbei care Țes armonie
și nu se tem de-a mea atingere ușoară...
Se nasc în zori când mâinile mele
pătrunse de somn încă nu s-au ridicat
cu gesturi de amenințare...

da *Nozze romane* (1955)

*a Flavio Carniti
che ha lasciato tra noi
tutta parte della sua giovinezza*

NOZZE ROMANE

Sì, questa sarà la nostra casa,
oggi arrivo a capirlo;
ma tu, uomo gaudente, chi sei?
Ti misuro: una formula eterna.
Hai assunto un aspetto inesorabile.

Mi scaverai fin dove ho le radici
(non per cercarmi, non per aiutarmi)
tutto scoperchierai che fu nascosto
per la ferocia di malsane usanze.

Avrai in potere le mie fondamenta
uomo che mi costringi;
ferirai le mie carni col tuo dente,
t'insedierai al fervore d'un anelito
per soffocarne il senso dell'urgenza.

Come una pietra che divide un corso,
un corso d'acqua giovane e irruente,
tu mi dividerai con incoscienza
nelle braccia di un delta dolorose...

29 dicembre 1948

din *Nuntă romană* (1955)

*lui Flavio Carniti²,
care și-a lăsat printre noi
toată tinerețea*

NUNTĂ ROMANĂ

Da, asta va fi casa noastră,
astăzi ajung să pricep;
dar tu, om dornic de plăceri, tu cine ești?
Te mășor: o formulă veșnică.
Ai căpătat un chip necruțător.

Mă vei săpa până la rădăcini
(dar nu ca să mă cauți, nici ca să mă ajuți)
și vei dezveli tot ce a stat ascuns
de ferocitatea deprinderilor rele.

Vei stăpâni temelile mele
bărbat ce mă silești;
trupul mi-l vei răni cu dinții,
te vei insinua-n dorința arzătoare
ca să-i sugrumi urgența.

Ca o piatră ce desparte o apă,
o apă tânără care curge năvalnic,
cu inconștiență mă vei despărți
în brațele dureroase ale unei delte...

29 decembrie 1948

CUPRINS

<i>Prefață: Poezie pe furtună</i> de Ambrogio Borsani	5
<i>Cronologie</i>	21
<i>Notă asupra ediției</i>	31

**da *La presenza di Orfeo* (1953)
din *Prezența lui Orfeu* (1953)**

Piccoli canti	36
Mici cânturi	37
Canzone triste	40
Cântec trist	41

**da *Nozze romane* (1955)
din *Nuntă romană* (1955)**

Nozze romane	42
Nuntă romană	43
Nascita della vanità	44
Nașterea vanității	45
La pietà	44
Pietà	45
Lettera alla mamma di un seminarista morto	46
Scrisoare către mama unui seminarist mort	47
Quando l'angoscia	46
Când neliniștea	47

**da *Paura di Dio* (1955)
din *Frică de Dumnezeu* (1955)**

Chi sei	50
Cine ești	51
Il testamento	50
Testamentul	51

Solo una mano d'angelo	52
Doar mâna unui inger.	53
Pax	52
Pax	53
da <i>Tu sei Pietro</i> (1962)	
din <i>Tu ești Petru</i> (1962)	
Lirica antica.	56
Lirică antică.	57
E più facile ancora.	58
Și încă mai ușor.	59
Ho guardato il mio volto.	58
Privindu-mi chipul	59
Un tempo Dio.	58
Cândva Dumnezeu	59
da <i>Destinati a morire: Poesie vecchie e nuove</i> (1980)	
din <i>Sortiți morții: Poezii vechi și noi</i> (1980)	
<i>Il poeta deve provare di tutto prima di poter scrivere</i>	62
<i>Poetul trebuie să încerce totul înainte de a putea scrie</i>	63
A Barbara	62
Barbarei.	63
Anche l'oggi sarà dentro la storia	62
Și ziua de azi va intra în poveste	63
A Manuela.	64
Manuelei.	65
I poeti lavorano di notte	64
Poeții lucrează noaptea	65
Canto alla poesia	66
Cânt poeziei	67
Due poesie per Garcia	66
Două poezii pentru Garcia	67
A Giacinto Spagnoletti	68
Lui Giacinto Spagnoletti	69
Tu te ne sei andata.	68
Tu ai plecat	69

**da *Le satire della Ripa* (1983)
din *Satirele de pe Ripa* (1983)**

I. <i>La parte del suo dolore</i>	70
I. <i>Partea sa de durere</i>	71
II. <i>Quando tu non ci sei</i>	70
II. <i>Când tu nu ești aici</i>	71
VII. <i>Non so perché stamani ho comperato una sveglia</i>	72
VII. <i>Nu știu de ce în zori am cumpărat un ceas deșteptător</i>	73
IX. <i>E perciò non ti chiamerò al telefono</i>	72
IX. <i>Așa că n-o să te caut la telefon</i>	73
X. <i>Ieri sera nel basso dentro la gioconda osteria</i>	72
X. <i>Jos în taverna veselă aseară</i>	73
XI. <i>E un altro ancora saziava una prostituta</i>	72
XI. <i>Iar altul acoperea cu sărutări</i>	73
XIV. <i>Dei miei molti rami, delle mie figlie adorate</i>	74
XIV. <i>Despre multele mele ramuri, despre fiucele mele adorate</i>	75
XV. <i>Ma di te io so tutto</i>	74
XV. <i>Dar despre tine eu știu totul</i>	75
XVII. <i>La donna che vende i numeri al lotto</i>	74
XVII. <i>Femeia care vinde bilete la loto</i>	75
XVIII. <i>La lavandaia dalle gonne putride</i>	76
XVIII. <i>Spălătoreasa cu fuste mucezite</i>	77
XIX. <i>Il marocchino che vende le bambole</i>	76
XIX. <i>Marocanul care vinde păpuși</i>	77

**da *La Terra Santa* (1984)
din *Țara Sfântă* (1984)**

1. <i>Manicomio è parola assai più grande</i>	78
1. <i>Ospiciu e un cuvânt cu mult mai mare</i>	79
2. <i>Il manicomio è una grande</i>	78
2. <i>Ospiciul e o mare</i>	79
3. <i>Al cancello si aggrumano le vittime</i>	80
3. <i>La poartă se încheagă victimele</i>	81
4. <i>Pensiero, io non ho più parole</i>	80
4. <i>Gândule, eu nu mai am cuvinte</i>	81
5. <i>Un'armonia mi suona nelle vene</i>	80
5. <i>O armonie îmi cântă în vene</i>	81

6. <i>Affori, paese lontano</i>	82
6. <i>Affori, ținut îndepărtat</i>	83
7. <i>Vicino al Giordano</i>	82
7. <i>Lângă Iordan</i>	83
8. <i>Il dottore agguerrito nella notte</i>	84
8. <i>În toiul nopții doctorul iscusit</i>	85
9. <i>Gli inguini sono la forza dell'anima</i>	84
9. <i>Vintrele sunt forța sufletului</i>	85
10. <i>Io ero un uccello</i>	86
10. <i>Eram o pasăre</i>	87
13. <i>Il nostro trionfo</i>	88
13. <i>Izbânda noastră</i>	89
14. <i>Le più belle poesie</i>	90
14. <i>Cele mai frumoase poezii</i>	91
16. <i>Forse bisogna essere morsi</i>	90
16. <i>Poate e nevoie să fii înțepat</i>	91
17. <i>Quando sono entrata</i>	92
17. <i>Când am pătruns înăuntru</i>	93
18. <i>Tangenziale dell'ovest</i>	94
18. <i>Centură de vest</i>	95
19. <i>La luna s'apre nei giardini del manicomio</i>	94
19. <i>Luna se-arată în grădinile ospiciului</i>	95
20. <i>Canzone in memoriam</i>	96
20. <i>Cântec in memoriam</i>	97
21. <i>Laggiù dove morivano i dannati</i>	98
21. <i>Acolo unde mureau cei damnați</i>	99
23. <i>Le parole di Aronne</i>	100
23. <i>Cuvintele lui Aaron</i>	101
24. <i>Io sono certa che nulla più soffocherà la mia rima</i>	102
24. <i>Sunt convinsă că nimic nu-mi va mai sugruma rima</i>	103
26. <i>La Terra Santa</i>	102
26. <i>Țara Sfântă</i>	103
28. <i>Rivolta</i>	104
28. <i>Revoltă</i>	105
29. <i>Toeletta</i>	106
29. <i>Toaletă</i>	107
30. <i>Corpo, ludibrio grigio</i>	106
30. <i>Corp, batjocură cenușie</i>	107

31. <i>Viene il mattino azzurro</i>	106
31. <i>Vine dimineața albastră</i>	107
35. <i>Ieri ho sofferto il dolore</i>	108
35. <i>Ieri m-a încercat durerea.</i>	109
36. <i>Ancora un mattino senza colore</i>	108
36. <i>Încă o dimineață fără culoare</i>	109
37. <i>Ho acceso un falò</i>	110
37. <i>Am aprins un foc</i>	111
39. <i>La pelle nuda fremente</i>	110
39. <i>Pielea goală, fremătătoare</i>	111
40. <i>Il mio primo trafugamento di madre</i>	112
40. <i>Ca mamă, primul jaf l-am suferit</i>	113

**da *La Terra Santa e altre poesie* (1984)
din *Țara Sfântă și alte poezii* (1984)**

L'uccello di fuoco	114
Pasărea de foc	115
A G.S.	114
Lui G.S.	115
<i>Le mille metamorfosi</i>	116
<i>Mii de metamorfoze</i>	117
Virginia Woolf.	116
Virginia Woolf	117
Lavandaie	118
Spălătorese	119
Ci sarà mai qualcuno come me	118
O mai fi oare cineva ca mine	119
Morte di Eugenio Montale	120
Moartea lui Eugenio Montale	121
<i>Santa Teresa soffre di solitudine.</i>	120
<i>Sfânta Tereza suferă de singurătate</i>	121
<i>Accettiamo le nostre malattie la nostra pochezza, l'indole</i>	122
<i>Ne acceptăm bolile, micimea, natura</i>	123
<i>Mi sono rispecchiata in te</i>	122
<i>M-am oglindit în tine.</i>	123
<i>Svegliarsi con la febbre altissima</i>	124
<i>Să te trezești arzând de febră.</i>	125

Canzone della sposa	124
Cântecul miresei	125
A Maria Corti	126
Mariei Corti	127
<i>Dolcezza incomparabile</i>	126
<i>Dulceață fără seamăn</i>	127
<i>Gli aspetti della morte sono talvolta abnormi</i>	128
<i>Aspectele morții sunt uneori abnorme</i>	129
<i>Ho vissuto dieci anni nella giungla odorosa di salici</i>	128
<i>Zece ani am trăit în jungla parfumată de sălcii</i>	129

da *Fogli bianchi* (1987)

din *Foi albe* (1987)

II. <i>Aspettando un amico</i>	130
II. <i>Așteptând un prieten</i>	131
XV. <i>Giorno e notte io piango</i>	130
XV. <i>Zi și noapte plâng</i>	131
XVIII. <i>I fogli bianchi sono la dismisura dell'anima</i>	132
XVIII. <i>Foile albe sunt nemăsura sufletului</i>	133
XXII. <i>È morta l'ubriacona della Ripa</i>	132
XXII. <i>A murit bețiva de pe Ripa</i>	133

da *Vuoto d'amore* (1991)

din *Vid de iubire* (1991)

Lo sguardo del poeta	136
Privirea poetului	137
Paura dei tuoi occhi	136
Frică de ochii tăi	137
Canto alla luna	138
Cânt către lună	139
I miei poveri versi	138
Sărmanele mele versuri	139
O mia poesia, salvami	140
O, poezia mea, salvează-mă	141
<i>Lascio a te queste impronte sulla terra</i>	142
<i>Îți las ție aceste urme pe pământ</i>	143
<i>Sono nata il ventuno a primavera</i>	142
<i>M-am născut pe douăzeci și unu primăvara</i>	143

Le mie impronte digitali	142
Amprentele mele digitale.	143
<i>Mi sono innamorata</i>	144
<i>M-am îndrăgostit</i>	145
Quando ci mettevano il cappio	144
Când ne puneau ştreangul.	145
<i>Una volta ti dissi</i>	148
<i>Cândva ți-am spus</i>	149
<i>Non vedrò mai Taranto bella</i>	150
<i>Nu voi vedea nîcîcînd frumosul Taranto</i>	151
Le osterie.	150
Cîrciumile	151
<i>La casa non geme più</i>	152
<i>Casa nu mai geme</i>	153
<i>O poesia, non venirmi addosso</i>	152
<i>O, poezie, nu veni peste mine</i>	153
Plath	152
Plath	153
Quasimodo	154
Quasimodo	155
Alda Merini.	154
Alda Merini.	155
Il pastrano	154
Paltonul	155
Il grembiule.	156
Şorţul	157
Lettera a Michele Pierri	156
Scrisoare către Michele Pierri.	157
Non voglio che tu muoia.	156
Nu vreau să mori.	157
Elegia	158
Elegie	159
Non guardarti allo specchio.	160
Nu te privi în oglindă	161
<i>Marina, tu sei giovane</i>	160
<i>Marina, tu ești tînră</i>	161
Non ho quiete.	162
Nu am pace.	163

A Milano	162
Milanului	163
<i>Ed era un mattino bugiardo</i>	164
<i>Era o dimineață mincinoasă</i>	165
Natale 1989	166
Crăciun 1989	167
<i>Su quel treno di Taranto, infinito</i>	166
<i>În trenul spre Taranto, nesfârșit.</i>	167

da Ballate non pagate (1995)
din Balade fără plată (1995)

<i>Io come voi sono stata sorpresa</i>	170
<i>La fel ca voi, și eu am fost surprinsă.</i>	171
<i>Padre, se scrivere è una colpa</i>	170
<i>Tată, dacă a scrie este un păcat</i>	171
<i>Forse i sogni abitano i conventi</i>	172
<i>Poate că visele trăiesc în mănăstiri</i>	173
<i>Non sparire nell'azzurro</i>	172
<i>Să nu dispari în albastru.</i>	173
<i>da Il Gobbo.</i>	174
<i>din Cocoșatul</i>	175
<i>Quando gli innamorati si parlano</i>	174
<i>Când îndrăgostiții își vorbesc.</i>	175
<i>Tornai allora a quella neve chiara</i>	176
<i>Și m-am întors la neaua luminoasă</i>	177
<i>Era il sei di gennaio maledetto</i>	178
<i>Era ziua de șase ianuarie, blestemată</i>	179
<i>Alla seconda sigaretta mi irrita.</i>	178
<i>La a doua țigară mă irit</i>	179
<i>Rattratta contro un muro</i>	178
<i>Chircită lângă un perete</i>	179
<i>Ogni parola</i>	180
<i>Fiecare cuvânt</i>	181
<i>Ho sempre deprecato</i>	180
<i>Nu mi-a plăcut niciodată</i>	181
<i>Apro la sigaretta</i>	182
<i>Desfac țigara</i>	183

<i>Mi dissero sei una santa</i>	182
<i>Mi-au spus ești o sfântă</i>	183
A Dino Campana	182
Lui Dino Campana	183
<i>Ho una nave segreta dentro al corpo</i>	184
<i>Am o corabie secretă în trup</i>	185
<i>Depreco, sai, la mia scrittura</i>	184
<i>Știi, nu-mi sufăr scrisul</i>	185
<i>O carne, gentile indovino</i>	186
<i>O, poem, gingaș ghicitor</i>	187

**da *Superba è la notte* (2000)
din *Măreață este noaptea* (2000)**

<i>La cosa più superba è la notte</i>	188
<i>Măreață între toate este noaptea</i>	189
Poeti	188
Poeti	189
<i>Cera una fontana che dava albe</i>	190
<i>Era o fântână ce zămislea zori</i>	191
<i>Naviglio che soccorri la mia carne</i>	190
<i>Naviglio ce-mi salvezi carnea</i>	191
<i>Lampeggiano i delitti</i>	192
<i>Fulgeră crimele</i>	193
<i>Ci sono paradisi artificiali</i>	192
<i>Sunt paradisuri artificiale</i>	193
<i>Piange la follia nel mio letto</i>	192
<i>Plânge nebunia în patul meu</i>	193
In morte di mia sorella	194
La moartea surorii mele	195
<i>Avete ginocchi, avete canzoni giovani</i>	194
<i>Aveți genunchi, aveți cântece tinere</i>	195
<i>C'è gente che va in manicomio</i>	194
<i>Sunt oameni care ajung la balamuc</i>	195
Leggenda	196
Legendă	197
La bambina	196
Copila	197

Invocazione	198
Invocație	199
<i>Non mettetemi accanto alle donne</i>	198
<i>Nu mă puneți alături de femeile</i>	199
Il corvo	200
Corbul	201

**da *Il carnevale della croce: Poesie religiose. Poesie d'amore* (2009)
din *Carnavalul crucii: Poezii religioase. Poezii de dragoste* (2009)**

<i>Nell'ombelico della terra</i>	204
<i>În buricul pământului</i>	205
Albergo a ore	206
Hotel cu ora	207
<i>O mano che tremi</i>	208
<i>O, mână ce tremuri</i>	209
<i>Solitario è il tormento</i>	208
<i>Singuratic e zbuciumul</i>	209
<i>Quando tu non vieni</i>	210
<i>Când tu nu vii</i>	211
Rughe	210
Riduri	211
Il volto	212
Chipul	213
<i>È dolce, è dolce</i>	212
<i>Ce plăcut e, ce plăcut</i>	213
<i>da</i> Magnificat. Un incontro con Maria	212
<i>din</i> Magnificat. O întâlnire cu Maria	213
<i>da</i> La carne degli angeli	214
<i>din</i> Carnea îngerilor	215
<i>da</i> Francesco. Canto di una creatura	216
<i>din</i> Francesco. Cântul unei creaturi	217

APENDICE

<i>Celălalt adevăr: Jurnalul unei femei altfel</i> (fragmente)	223
<i>Note</i>	247